

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.410.001.016.2016

P/16/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

ul. Wały Jagiellońskie 36, 80-853 Gdańsk

T +48 58 768 36 00, F +48 58 768 36 05

lgd@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16001 – „Wykonanie budżetu państwa w 2015 r.”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Janusz Palmowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98901 z 3 lutego 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Ośrodek Pomocy Społecznej w Dziemianach, ul. 8 marca 3, 83-425 Dziemiany (dalej: „OPS”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jolanta Las, Kierownik OPS (dowód: akta kontroli str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ wykorzystanie w 2015 r. przez OPS dotacji celowej z budżetu państwa na zadanie zlecone gminie z zakresu administracji rządowej, dotyczące przyznawania i wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Pozytywną ocenę uzasadnia przede wszystkim:

- wykorzystanie badanej dotacji zgodnie z przeznaczeniem i terminowe jej rozliczenie;
- terminowe przekazanie do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku (dalej: „PUW”) kwartalnych sprawozdań z realizacji ww. zadania;
- prawidłowe sporządzenie sprawozdania budżetowego RB-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał 2015 r.

Stwierdzona nieprawidłowość, dotycząca wydania 13 decyzji przyznających świadczenie z funduszu alimentacyjnego, mimo nieposiadania zaświadczeń lub oświadczeń o uczęszczaniu osób uprawnionych do alimentów do szkoły, nie miała wpływu na wykorzystanie środków dotacji zgodnie z przeznaczeniem.

III. Wyniki kontroli

Opis stanu faktycznego

1. W 2015 r. OPS otrzymał dotację celową z budżetu państwa w rozdziale 85212 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego w kwocie ogółem 2.190,0 tys. zł. Przekazane środki zapewniły pełną i terminową realizację zadań dotyczących przyznawania i wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Dotację w rozdziale 85212 wykorzystano w kwocie 2.134,7 tys. zł, z tego:

¹ Najwyższa Izba Kontroli, w kontroli wykonania budżetu państwa w 2015 r. stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, negatywna lub opisowa.

- 189,7 tys. zł na świadczenia alimentacyjne i ich obsługę;
- 1.747,6 tys. zł na świadczenia rodzinne² i ich obsługę;
- 197,4 tys. zł na zasiłki dla opiekunów³ i ich obsługę.

(dowód: akta kontroli str. 23, 63, 95, 213-214, 226)

2. Postępowania w sprawie o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego – na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴ – prowadził pracownik socjalny OPS, zgodnie z zakresem czynności. Zadanie to było ujęte w regulaminie organizacyjnym OPS⁵. Dotacja została wykorzystana na wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz na wydatki związane z obsługą tych świadczeń⁶. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono w kontrolowanym okresie na podstawie 22 decyzji wydanych w 2014 r. oraz 19 decyzji wydanych w 2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 7, 23, 60, 95, 97, 179, 206, 210-211, 226)

Badanie wszystkich przeprowadzonych w 2015 r. postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zakończonych wydaniem decyzji przyznających te świadczenia, na podstawie których dokonano ich wypłaty (ogółem 43,2 tys. zł) wykazało, że:

- wnioski o przyznanie świadczenia zawierały dane wymagane art. 15 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- w 6 przypadkach do wniosków załączono wszystkie wymagane dokumenty (m.in. odpowiednie oświadczenia, zaświadczenia, orzeczenia sądu zasądającego alimenty), o których mowa w art. 15 ust. 4 ww. ustawy, a w pozostałych 13 przypadkach do wniosków nie dołączono zaświadczeń lub oświadczeń o uczęszczaniu osób uprawnionych do szkoły;
- świadczenia alimentacyjne przyznano osobom uprawnionym do tych świadczeń na podstawie art. 9 ust. 1 ww. ustawy;
- przyznania i wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego dokonano na rzecz osób, których dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekraczał 725 zł (zgodnie z art. 9 ust. 2 ww. ustawy);
- wysokość przyznanych i wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie przekraczała 500 zł, zgodnie z art. 10 ust. 1 ww. ustawy;
- decyzje o przyznaniu świadczeń wydano z zachowaniem wymogów wynikających z art. 107 kpa⁷;
- postępowania zakończono w terminie określonym w art. 35 § 3 w związku z § 5 kpa, tj. nie później niż w ciągu miesiąca;
- decyzje podpisane były przez osobę upoważnioną, tj. Kierownika OPS⁸.

(dowód: akta kontroli str. 6, 103-179)

Wydatki z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego, obejmujące wypłatę świadczeń oraz wydatki na ich obsługę, zaksięgowano po stronie Ma konta 130 „Rachunek bieżący jednostki”, a koszty z tym związane po stronie Wn kont zespołu „4”⁹, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz

² Na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114).

³ Na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłku dla opiekunów (Dz. U. z 2016 r. poz. 162).

⁴ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 169).

⁵ Regulamin organizacyjny OPS wprowadzony zarządzeniem Nr 3/2008 Kierownika OPS z dnia 2 sierpnia 2008 r.

⁶ Suma wydatków na obsługę realizacji wszystkich zadań finansowanych dotacją w rozdziale 85212 wynosiła 64 tys. zł, co stanowiło 3% kwoty wykorzystanej dotacji w tym rozdziale (ogółem 2.134,7 tys. zł).

⁷ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23).

⁸ Upoważnienie na podstawie Zarządzenia Wójta Gminy Nr 357/10 z dnia 14.06.2010 r.

⁹ 404 – Wynagrodzenia, 405 – Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia, 409 – Pozostałe koszty rodzajowe.

państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej¹⁰ oraz w § 3110, 4010, 4110, 4120, zgodnie z załącznikiem nr 4 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹¹.

(dowód: akta kontroli str. 221)

Kwartalne sprawozdania z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przekazywane były Wojewodzie Pomorskiemu w wymaganych terminach¹², tj. do 15. dnia miesiąca następującego po upływie każdego kwartału¹³.

(dowód: akta kontroli str. 24-59)

3. Niewykorzystane środki dotacji w rozdziale 85212 w łącznej kwocie 55,3 tys. zł zostały przekazane przez OPS na rachunek budżetu Gminy Dziemiany w dniu 30 grudnia 2015 r. Z niewykorzystanej dotacji kwota 1,0 tys. zł dotyczyła funduszu alimentacyjnego. Nie została ona wykorzystana – jak wyjaśniła Kierownik OPS – z powodu wycofania przez wierzyciela niekompletnego wniosku o przyznanie świadczenia.

(dowód: akta kontroli str. 99-100, 102, 194-195)

W 2015 r. OPS oceniał realizację zadań w zakresie funduszu alimentacyjnego poprzez analizę wydatków po sporządzeniu sprawozdań kwartalnych, przeprowadzaną wspólnie przez Kierownika OPS, księgową oraz pracownika socjalnego zajmującego się funduszem alimentacyjnym, a ponadto poprzez bieżącą analizę wydatków na podstawie comiesięcznych sprawozdań Rb-28S.

(dowód: akta kontroli str. 213-214)

4. Sprawozdanie budżetowe Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał 2015 r. zostało sporządzone dla rozdziału 85212 klasyfikacji budżetowej prawidłowo. Wykazane w kolumnie „Wykonanie” tego sprawozdania zrealizowane przez OPS kwoty wydatków w ww. rozdziale były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej prowadzonej w tej jednostce (§ 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹⁴ oraz § 19 ust. 4 pkt 2 załącznika nr 39 do ww. rozporządzenia).

Wykazane w kolumnie „Plan po zmianach” ww. sprawozdania planowane wydatki OPS na zadania zlecone – finansowane z dotacji w rozdziale 85212, były zgodne z planem finansowym jednostki (§ 19 ust. 4 pkt 1 załącznika nr 39 do ww. rozporządzenia).

(dowód: akta kontroli str. 63-94, 220)

5. W 2015 r. OPS nie realizował projektów finansowanych lub współfinansowanych z budżetu Unii Europejskiej dotyczących zadania realizowanego w rozdziale 85212 dotyczącego funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli str. 213-214)

6. W 2015 r. Wojewoda Pomorski przeprowadził kontrolę¹⁵ w zakresie prawidłowości wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2014 r. m.in.

¹⁰ Dz. U. z 2013 r. poz. 289, ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, ze zm.

¹² § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2011 r. (Dz. U. Nr 288, poz. 1694) - uchylone z dniem 1 stycznia 2016 r.

¹³ 8 kwietnia 2015 r., 2 lipca 2015 r., 8 lipca 2015 r., 12 stycznia 2016 r.

¹⁴ Dz. U. poz. 119, ze zm.

¹⁵ Wystąpienie pokontrolne Nr FB-III.431.46.2015.ER z 8 września 2015 r.

w rozdziale 85212. Kontrolą objęto m.in. wysokość wydatków ponoszonych na świadczenia alimentacyjne. Mimo, iż kontrolowana działalność została oceniona pozytywnie, sformułowano zalecenie dotyczące prowadzenia w OPS wyodrębnionej ewidencji wydatków ponoszonych w rozdziale 85212 na wypłatę świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, co miało umożliwić sporządzanie sprawozdań merytorycznych bezpośrednio na podstawie ewidencji księgowej. W wyniku realizacji tego zalecenia, od sierpnia 2015 r. wyodrębnione zostały konta analityczne w § 3110 dla świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń rodzinnych oraz zasiłku dla opiekuna.

(dowód: akta kontroli str. 184-195)

7. W 2015 r., w ramach nadzoru nad działalnością OPS, Skarbnik Gminy przeprowadził kontrolę, którą objęto 5% wydatków OPS w 2014 r.¹⁶, w tym wydatki dotyczące funduszu alimentacyjnego w łącznej kwocie 15,9 tys. zł. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2015 r. nie wpłynęły do OPS żadne skargi dotyczące wydatkowania środków w rozdziale 85212 (dotyczącym funduszu alimentacyjnego).

(dowód: akta kontroli str. 197-205, 213-214)

Ustalona
nieprawidłowość

Kierownik OPS wydał w 2015 r. 13 decyzji przyznających świadczenia z funduszu alimentacyjnego¹⁷, mimo nieposiadania zaświadczeń lub oświadczeń o uczęszczaniu osób uprawnionych do alimentów do szkoły, wymaganych przepisem art. 15 ust. 4 lit. d ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

(dowód: akta kontroli str. 104, 108, 112, 120, 124, 128, 136, 148, 156, 160, 168, 172, 176, 216-217)

Najwyższa Izba Kontroli nie kwestionuje zasadności przyznania ww. decyzjami świadczeń alimentacyjnych i uznaje wyjaśnienie Kierownika OPS wskazujące, iż osoby uprawnione do tych świadczeń uczęszczały do szkół prowadzonych przez Gminę, gdyż w sytuacji braku realizacji obowiązku szkolnego, placówki te natychmiast powiadomiłyby o tym OPS. NIK zauważa jednak, że obowiązkiem OPS, w przypadku złożenia wniosków bez ww. zaświadczeń lub oświadczeń, jest wezwanie wnioskodawców – na podstawie § 5 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego¹⁸ – do uzupełnienia brakujących dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 222-223)

IV. Wnioski

Wniosek pokontrolny

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁹, wnosi o:

- przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie wniosków, do których dołączono wszystkie wymagane dokumenty.

¹⁶ Protokół kontroli nr 5/2015 z 19 listopada 2015 r.

¹⁷ Na podstawie tych decyzji dokonano wypłaty świadczeń w wys. 8,5 tys. zł.

¹⁸ Dz. U. Nr 123, poz. 836 (od 1 stycznia 2016 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Rodziny Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 grudnia 2015 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego – Dz. U. z 2015 r. poz. 2229).

¹⁹ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosku

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 17 marca 2016 r.

Kontroler
Janusz Palmowski
główny specjalista kontroli państwowej

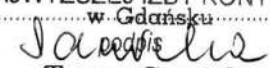

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

p.o. Dyrektora

ni zastępcze

p.o. WICEDYREKTORA DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

.....
w Gdańsku

Teresa Sawicka